

זוהר חלק ג' פרשת אמור - דף צ"ב עמוד ב'

בשעת הרעב אסור לאדם שיש לו שובע להראות עצמו שבע

"וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם". אמר רבי שמעון, הכתוב הזה סוד של חכמה יש בו, ויש לנו לעיין בו, שאין סופו תחילתו ואין תחילתו סופו, אלא בא וראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא רוצה לדון העולם ברעב, אינו מוסר דבר זה ליד המכריז, שהרי כל דינים אחרים שבעולם המכריז מכריז עליו טרם שיבואו לעולם, ודין הזה לא נמסר להמכריז, אלא הקדוש ברוך הוא מכריז עליו וקורא, זה שכתוב (מלכים ב' ח'): "כִּי קָרָא ה' לַרְעֵב", ומאותה השעה נפקדים על העולם ממונים אחרים בפקידת הרעב, ואסור לו לאדם שיש לו שובע להראות עצמו שבע, שהרי מראה פגם למעלה ומכחיש דבר המלך, וכביכול כאלו מעביר לממוני המלך ממקומם, ועל כן אמר יעקב לבניו "לָמָּה תִּתְרָאוּ", למה תעשו פגם למעלה ולמטה, להכחיש דבר המלך וכל אותן הממונים בכרוז שלו, אבל "הֲיֵהָ שְׂמֵעֲתִי כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ שְׂמָה", ושם תתראו עמכם בשובע, ולא תכחשו פמליא של מעלה כאן, ובא וראה, יעקב הרבה תבואה היתה לו, ולא רצה לשבור אלא בתוך הבאים, כדי שלא יהיה נמצא פגם במעשיו.

זוהר חלק א' פרשת מקץ - דף קצ"ז עמוד ב'

בזמן שיש צער בעולם אל יראה אדם עצמו ברחוב

אמר רבי חזקיה, ודאי שיש כאן סוד, שהרי בכל זמן שיש צער בעולם, לא נצרך לאדם להראות עצמו ברחוב, כדי שלא ייתפס בחטאיו, ועל זה אמר: "לָמָּה תִּתְרָאוּ".

דבר אחר, "וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם", תבואה ממש, שהרי הקדוש ברוך הוא לכך שלח רעב בעולם, בשביל להוריד ליעקב ובניו שמה, ולזאת ראה שבני הארץ היו מביאים משם תבואה.

ועוד "וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם", בשעה שמת יצחק באו יעקב ועשו להחלק, ועשו יצא מחלקו שבארץ ומהכל, ויעקב נתרצה לסכול הגלות וייקח הכל, ועל זה ראה שבר ההוא שיש לו במצרים הוא ובניו לסכול הגלות, ועל כן "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ", מפני הדין שלמעלה, שלא ימצא עליכם המקטרג, "וַיֹּאמֶר הֲיֵהָ שְׂמֵעֲתִי כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ שְׂמָה", הרי ביארו רד"ו חשבון זה היו ישראל במצרים.

זוהר חלק א' פרשת מקץ - דף קצ"ח עמוד א'

כאשר הקדוש ברוך הוא בוחר באדם מנשאו ומרוממו וכל שונאיו נכנעים תחתיו
"וְיִוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ וְגו'". אמר רבי ייסא, בא וראה, כאשר הקדוש ברוך הוא בוחר באדם, מנשא אותו על כל בני העולם, ועושה אותו ראש לכל, וכל משנאיו נכנעים תחתיו.

דוד המלך שנאו אותו אחיו והרחיקוהו מהם, הקדוש ברוך הוא נשאו על כל בני העולם, בא חותנו ברח מלפניו, והקדוש ברוך הוא נשאו על כל בני מלכותו, וכולם היו כורעים ומשתחוים לפניו, וכן יוסף הרחיקוהו אחיו, ואחר כך כולם כרעו והשתחוו לפניו, זה שכתוב: **"וַיָּבֵאוּ אֶחָיו יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ אַפְּסִים אֶרְצָה".**

בא וראה, כתוב "וְיִוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ", זה השמש השולט בהלכנה, ומאיר לה וזן אותה^[יח], **"הוא המְשַׁבֵּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ",** שהרי הנהר ההוא שנמשך ויוצא ממנו גיזונים כולם^[יט], ומשם פורחים נשמות לכל, בעבור זה כולם משתחוים לפני המקום ההוא, שהרי אין לך דבר בעולם שאינו תולה במזל, ונתבאר.

אותם שהם בעלי דין הקשה אינם מרחמים בדין

"וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת אָחָיו וְהֵם לֹא הִפְרָהוּ". אמר רבי אלעזר, בא וראה, **"וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת אָחָיו",** בשעה שנפלו בידו הוא נתרחם עליהם, לפי שהיה תמים, **"וְהֵם לֹא הִפְרָהוּ",** כי הם שמעו ולוי באו מצד דין הקשה, ועל כן לא נתרחמו עליו, שהרי כל אותן בעלי דין הקשה, אין מרחמים על האנשים בשעה שנופלים בידם.

זוהר חלק א' פרשת מקץ - דף קצ"ט עמוד א'

כל מה שעשה יוסף לאחיו לא מצד נקמנות עשה אלא כדי להביא את בנימין אצלו
"וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וְגו'". אמר רבי חייא, כתוב (משלי כ"ד): **"בְּנִפְל אוֹיְבֶךָ אַל תִּשְׁמַח וְגו'"**, ויוסף שהיה יודע התורה, כשאחיו נפלו בידו, למה גלגל עליהם כל גלגול זה, והרי הוא ידע התורה שלמדו אביו, אלא חס ושלוש שיוסף גלגל עליהם עלילות לנקום מהם, אלא כל זה לא עשה כי אם כדי להביא את אחיו בנימין אצלו, שהיה משתוקק אליו, והוא לא הניח לאחיו לנפל, שהרי כתוב: **"וַיִּצַו יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת כְּלֵיהֶם בָּר וְגו'"**, וכל זה בשביל שלא יפלו.

זוהר חלק א' פרשת מקץ - דף קצ"ט עמוד ב'

חלום טוב אסור לו לאדם לשכחו עד שיתקיים

פתח יהודי אחד בסוד החלום ואמר, "וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וְגו'", שהרי החלום שהוא טוב צריך האדם לזכור אותו שלא ישכח, ואז יוכל להתקיים, שהרי כמו שנשכח מן האדם, כך נשכח עליו למעלה.

זיו הזוהר

יח. פירוש, שהתפארת משפיע למלכות על יד יט. שכל מיני השפעות באות תחלה ליסוד ושם היסוד שנקרא יוסף. למלכות להפיצם על פני תבל.

בא וראה, החלום שאינו נפתר, כאגרת שאינה נקראת, ובא וראה, לפי שלא נזכר הוא כאלו לא ידעו, ועל כן מי שנשכח ממנו החלום ואינו יודעו, אין עומד עליו החלום להתקיים. **ובעבור** זה יוסף זכר חלומו כדי שיתקיים, לפי שלא נשכח החלום ממנו לעולם, והיה מצפה לו תמיד.

זוהר חלק א' פרשת מקץ - דף ר' עמוד ב'

שלשת ימים שאסר יוסף את אחיו כנגד שלשת ימים שהיה בשכם

"וַיֹּאסֶף אֹתָם אֶל מִשְׁמַר שְׁלֹשֶׁת יָמִים". אמר רבי אלעזר, אלו שלשת ימים למה, אלא אלו שלשת ימים כנגד שלשת ימים של שכם, שכתוב: **"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְהִיוֹתָם כְּאֲבִים"**.

בא וראה, מה כתוב בו: **"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עָשׂוּ וַחֲיוֹ"**, להראות שהוא לא עשה כמו שהם עשו בשכם, שגרמו לאנשי שכם לקבל עליהם זה הזאת שהוא סוד הברית, ולאחר שעשו הברית הזה הרגו אותם, ולא נשאר מהם אחד, ואצלו מה כתוב, **"זֹאת עָשׂוּ וַחֲיוֹ"**, מפני מה, לפי ש**"אֵת הָאֱלֹהִים אָנִי יָרָא"**, נוטר הברית, וכל גלגול הזה לא היה אלא בשביל בנימין.

יוסף לקח את שמעון מאחיו כדי שלא יקטרע עליו עם לוי

"וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אָחִינוּ". ויאמרו איש אל אחיו, זה שמעון ולוי, כמו שהיה בתחילה, שכתוב: **"וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו הֲנֵה בַעַל הַחֲלָמוֹת הַלְזָה בָּא"**, מה שם שמעון ולוי, אף כאן שמעון ולוי. **בא** וראה, מי איש ומי אחיו, אלא איש זה שמעון, כתוב כאן איש, וכתוב שם: **"וְהֵנָּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא"**, מה שם משמעון, אף כאן שמעון.

ולפי שחזר בתשובה בכה והתנחם על זה, ואמר ללוי **"אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ"**, ועל כן נרשם מזל שלו שור, כדמיון המזל של יוסף שכתוב בו: **"בְּכֹר שׁוּרוֹ הָדָר לוֹ"**, ומזלו של שמעון שור הוא, ועל כן **"וַיִּקַּח מֵאִתָּם אֶת שְׁמַעוֹן"**, כדי שלא יקטרע ביחד עם לוי, לפי ששמעון ולוי כשמתחברים שניהם יכולים לקטרע.

